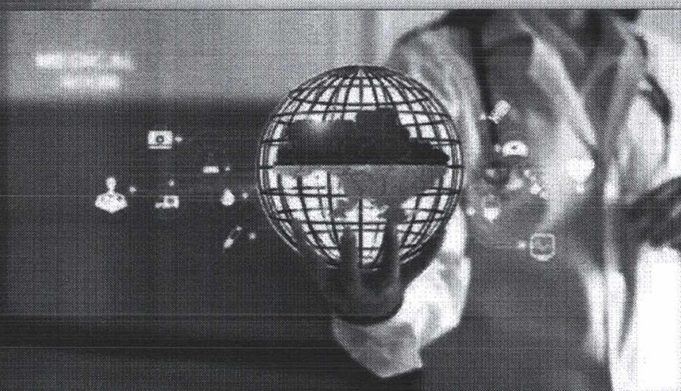

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. І. ПИРОГОВА

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ
КАДРІВ У НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

8 лютого 2023 року

ЗМІСТ

Вітальне слово в. о. ректора Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова проф. ЗВО Вікторії Петрушенко учасникам навчально-методичної конференції «Актуальні проблеми якісної підготовки медичних кадрів у надзвичайних умовах»	3
Петрушенко В.В., Левадний О.В., Гребенюк Д.І., Буряк Р.В., Лонський К.Л., Собко В.С., Стойка В.І. Мультимедійні технології в освіті в умовах війни	5
Власенко О.В., Родінкова В.В., Харковенко Р.В., Сергета І.В., Драчук О.П., Агафонов К.М., Горбенко Н.В., Побережець В.Л., Селезньова Р.В. Посилення третьої місії українських університетів як складова якісної підготовки медичних кадрів у надзвичайних умовах	7
Афанасюк О.І., Осядла Е.С., Тихолаз В.О. Особливості змішаної форми навчання у медичних закладах вищої освіти під час війни	8
Балтремус В.Є. Контракт як форма індивідуальної роботи студента-медика в надзвичайних умовах	9
Барало І.В., Барало Р.П. Можливості підготовки фахівців з урології, як сучасної високотехнологічної спеціальності, в надзвичайних умовах на етапі післядипломної підготовки лікарів	10
Беднарчик Т.Р., Беднарчик М.В. Медична етика сучасної Китайської Народної Республіки в курсі «Етика та деонтологія в медицині»	12
Беляєв Е.В., Беляєва Л.Г. Особливості підготовки лікарів-стоматологів до діагностики захворювань СНЩС з допомогою конусно-променевої комп'ютерної томографії	13
Беляєв Е.В., Одуд М.П., Коцюра О.О., Комнацький Б.Ю. Аспекти підготовки здобувачів вищої освіти до індивідуальної роботи на кафедрі ортопедичної стоматології	15
Беляєв Е.В., Прокопенко О.С. Елемент оцінювання, як складова розуміння потреб здобувача	16
Білик Я.С., Лісовий М.І. До питання інтенсифікації та оптимізації навчального процесу	17
Білоконна Н.С. Методи підготовки медичних кадрів на випускних кафедрах в надзвичайних умовах	19
Білоконна Н.С., Гармаш Л.Л. Способи удосконалення викладання в медичних ЗВО в умовах надзвичайних ситуацій	20
Благун О.Д., Злагода В.С., Баліцька О.П., Гайдай О.Д., Балинська М.В. Методи активізації навчального процесу з дисципліни «Організації та економіки фармації» в умовах надзвичайної ситуації	20
Бобело В. С. Виховний потенціал дисциплін «Історія України» та «Історія української культури» в сучасних умовах	22
Бондар С.А., Гармаш Л.Л., Дмитренко С.В., Пічкур О.М. Особливості обстеження дерматологічних пацієнтів в умовах надзвичайного стану	23
Бондарчук О.Б., Кириченко Л.М. Професійна підготовка майбутніх лікарів з клінічної імунології та алергології і міждисциплінарна інтеграція в умовах воєнного стану	24

Кулик А. Я., Нікольський О. І., Мотигін В. В., Тертишна О. В. Сучасні програмні засоби для медико-біологічної освіти	133
Кулик А.Я., Мотигін В.В., Остапенко Е.М. Особливості викладання курсу за вибором «Європейський стандарт комп'ютерної компетентності»	134
Кулібаба С.О., Мичковська Л.І., Іванова Є.І. Інформативність показників, що характеризують рухові здібності легкоатлетів до бігу на короткі дистанції	136
Кульчицька О.М., Кузьміна Н.В., Шаповал І.І., Іванкова А.В., Шкарівський Ю.Л. Роль типу поведінкової активності в адаптації студентів до навчання в умовах війни	137
Курець О.О., Лайко Л.І., Чигір І.В. Сучасні інтерактивні методи навчання на практичних заняттях з пропедевтики педіатрії	138
Кучеренко О.М., Чайка Г.В. Особливості сексуального дебюту серед студентів-медиків	139
Кучеренко О.М., Чайка Г.В., Яремчук Л.В. Актуальні проблеми викладання сексуальної освіти в умовах військового часу	141
Лазаренко Ю.В., Фомін О.О., Марцинковський І.П. Компетентнісний підхід в реаліях сьогодення	142
Ланова Т. В., Матусевич Л. М. Формування мовленнєвої культури здобувачів закладів вищої медичної освіти	144
Лациба В.П. Чи потрібна історія України, коли лунають гармати?	145
Лебідь Л.П. Особливості навчання під час війни	147
Лисенко Д.А., Бондарчук С.В. Досвід викладання курсу гематології вітчизняним та іноземним студентам в надзвичайних умовах	148
Лисенко О. М. Вибіркові дисципліни – нові можливості в освітньому процесі	149
Литвинюк О. П. Оглядово-аналітичний погляд на актуальні проблеми медичної освіти в Україні в умовах воєнного часу	150
Лобасова Т.В., Таран О.А., Астахова О.В. Актуальні проблеми якісної підготовки медичних кадрів у надзвичайних умовах	152
Лобасова Т.В. Актуальні проблеми якісної підготовки медичних кадрів в умовах війни	153
Логвіненко В.А., Франчук С.В., Поліщук Т.В., Булько І.В., Очеретна Н.П. Ефективні інноваційні технології навчального процесу під час надзвичайного стану	154
Лукіянець О.О., Сасюк А.І., Лойко Є.Є. Організація процесу та особливості викладання дитячої хірургії в умовах воєнного стану в Україні	155
Мазур Н.В., Костюк М.І. Використання інноваційних методів навчання професійної іноземної мови у ВНЗ	156
Мазченко О.О., Журба К.Є. Онлайн навчання під час воєнного стану	158

депресії, тривожного розладу та вегетативних дисфункцій. Дослідивши ментальне здоров'я резидентів ми порівнювали їх з різними аспектами сексуального життя молодих людей і висвітлили отримані дані в друкованих роботах у видавництвах різних країн.

Лазаренко Ю.В.^{1,2}, Фомін О.О.^{1,2}, Марцинковський І.П.^{1,2}

¹ – Військово-медичний клінічний центр Центрального регіону.

² – Вінницький Національний медичний університет ім. М.І. Пирогова.

Компетентнісний підхід в реаліях сьогодення

Вступ. Зважаючи на широкомасштабне вторгнення на територію України, ведення активних бойових дій на землі, повітрі та на морі виникло проблемне питання з надання якісної та своєчасної допомоги постраждалим у воєнному конфлікті, дефіцит медичних кадрів.

Окремим нагальним питанням стала своєчасна, повноцінна підготовка лікарського та сестринського персоналу, які залучаються до надання медичної допомоги як в складі МОЗ, МОУ, МНС та МВС.

У зв'язку з військовою агресією збільшилася чисельність особового складу ЗСУ в 3-4 рази, що призвело до збільшення кількості особового складу медичної служби. Наявність великої кількості вакантних посад призвело до залучення, за мобілізацією, великої кількості молодих фахівців, інтернів 1-2 років навчання, без наявних спеціальних знань, переважна більшість яких зайняла керівні посади у військовій ланці.

МЕТА. Удосконалення підготовки лікарського складу під час воєнних конфліктів, надзвичайних ситуацій техногенного та природнього характеру.

Враховуючи вищеозначене, важливого значення в медичній освіті військових медиків набув компетентнісний підхід. Якщо протягом минулих десятиріч основний акцент робився на інформаційній складовій та практичних навичках (значно меншою мірою), зовсім мало уваги приділяли дуже важливій професійній характеристиці лікаря — формуванню усвідомленого ставлення, розвитку «м'яких» навичок, які є абсолютно необхідними як при роботі з пацієнтами, так і в командній роботі етапів медичної евакуації.

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» компетентність — здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, знань, інформації, особистницьких якостей і переконань, цінностей, тощо. Саме поєднання знань, навичок та ставлення є основоположним для розуміння компетентнісного підходу.

Пропозиції. Приклад компетенції «Військово – польова хірургія», яку здобувають студенти-медики на магістерській програмі.

Результат навчання – надавати медичну допомогу при бойовій травмі за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, через прийняття обґрунтованого рішення на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми, — є орієнтиром для нас, який казує на те, що в процесі навчання

необхідно засвоїти, вдосконалити, аби здобути компетентність у конкретній сфері. І часто ці результати вже є віддзеркаленням досконалого володіння компетентністю. Ми ж з вами хочемо заглянути вглиб і розкласти все на компоненти, з чого і складатиметься щоденний освітній процес для викладачів і студентів. (Таблиця №1)

Таблиця 1. Компоненти освітнього процесу

<i>Знання</i>	<i>Навички</i>	<i>Ставлення</i>
<ul style="list-style-type: none"> - знати протоколи надання медичної допомоги при бойовій травмі на етапах медичної документації; - знати принципи медичного тріажу; - знати принципи транспортування поранених при медичній евакуації; - знати послідовність реанімаційних заходів в разі надання екстреної медичної допомоги пораненим. 	<ul style="list-style-type: none"> - вміння визначати ознаки життя й констатувати біологічну смерть; - вміння оцінювати важкість стану і проводити медичний тріаж; - вміння надавати медичну допомогу пораненим на етапах медичної евакуації; - вміння працювати в команді; - вміння транспортувати пораненого; - вміння проводити реанімаційні заходи пораненим у стані клінічної смерті на етапах медичної евакуації. 	<ul style="list-style-type: none"> - надання невідкладної допомоги незалежно приналежності до сторони конфлікту; - пріоритет цінності людського життя; - уважність до деталей; - орієнтація на командну роботу.

Цю компетентність формує низка дисциплін, які викладаються студентам та інтернам, зокрема вона є в «Екстреній та невідкладній медичній допомозі», «Внутрішніх хворобах», «Хірургії», «Анестезіології», «Педіатрії». Це пов'язано з тим, що невідкладні стани трапляються в клінічних ситуаціях різних спеціальностей. Тому дуже важливо сформуванню у студентів цілісне бачення компетентності лікаря в наданні допомоги при бойовій травмі. Кожен освітній компонент, який передбачає формування цих навичок, має доповнювати це необхідним контекстом і змістом, а викладачі в процесі роботи зі студентами можуть допомогти вибудувати потрібні зв'язки та системний підхід до опанування цієї компетентності. У теорії важливим є знання алгоритмів, послідовностей дій, дозувань препаратів відповідно до сучасних протоколів. Наприклад, лікарі проходять тренувальний курс з надання допомоги постраждалим у разі травми — Advanced Trauma Life Support (ATLS). У процесі навчання студенти вивчають теоретичний матеріал, готуючись до практичних занять. Рівень володіння теорією, з огляду на чіткість алгоритмів, може перевірятися тестовими запитаннями. Хоча не варто нехтувати й іншими методами, які ефективно дають змогу засвоїти необхідні знання, наприклад

розбір кейсів з лікарської практики. Такий формат роботи дає можливість студентам працювати як самостійно, так і в команді, розвиваючи навички командної роботи. А результатом буде здатність аналізувати ситуації, мислити критично й знаходити допущені помилки і виправляти їх. Такий метод роботи з когнітивним рівнем компетентності (знання) допомагає не лише запам'ятовувати та відтворювати правильну інформацію, а й будувати причинно-наслідкові зв'язки між діями та наслідками, які можуть виникнути в разі помилкового рішення. А це, в свою чергу, і буде формувати необхідне ставлення — відповідальність та уважність до деталей.

Висновки. За умови вдалого втілення ці принципи допомагають досягти основної мети компетентісно орієнтованого навчання — переконатися, що всі студенти та студентки послідовно й системно опановують знання та навички, які вважаються необхідними для успіху на їхньому навчальному щаблі. Це, у свою чергу, дасть їм змогу бути конкурентоспроможними та справлятися з відповідними викликами на різних щаблях своєї кар'єри. Завдяки прозорому плануванню освітнього процесу та постановці навчальних цілей студентом також отримують можливість більш усвідомлено та самостійно підходити до свого навчання, оскільки мають чіткі орієнтири й усвідомлюють, чого вони можуть навчитись, які навички набути, які ставлення розвинути, навчаючись за цією програмою, що і як оцінюватиметься після завершення курсу.

Ланова Т. В., Матусевич Л. М.

Формування мовленнєвої культури здобувачів закладів вищої медичної освіти

Мовнокультурна освіченість майбутніх лікарів, їхнє уміння спілкуватися з колегами та пацієнтами гарантують успіх у професійно-ділових стосунках, до яких готують на заняттях із гуманітарних дисциплін, зокрема з української мови за професійним спрямуванням. Метою вивчення цієї дисципліни є формування у здобувачів необхідних знань, умінь та навичок щодо збагачення мови й активного використання мовних засобів у професійній сфері діяльності.

Отримуючи вищу освіту, здобувачі підвищують свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, демонструючи якості соціальної особистості. Уміння реалізовувати в різних ситуаціях професійного спілкування свою комунікативно-мовленнєву компетенцію – одна з найважливіших якостей освіченої людини. Професійне мовлення – це складова професійної компетентності, яка охоплює такі структурні компоненти: знання характеристик професійно-оптимального висловлювання, мовленнєві вміння й навички, пов'язані з перцептивно-рефлексивними й комунікативними здібностями, активним слуханням.

Розвиток культури мови особистості та фахівця є складним процесом. Мовної довершеності досягає та людина, яка багато працює над своєю мовою, прагне правильно й логічно мислити та говорити. Чистота мови тісно пов'язана з правильністю та нормативністю, якщо в мовленні немає лексичних, стилістичних, орфоепічних та інших порушень, його вважають чистим.